

Załącznik 2 do Zarządzenia Nr BR.0050.190.2022
Wójta Gminy Bogdaniec dnia 17.03.2022r.
w sprawie przeprowadzenia konsultacji
społecznych projektu Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
dla Gminy Bogdaniec na lata 2022 – 2025.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY
BOGDANIEC NA LATA 2022 - 2025**

Bogdaniec, marzec 2022 r.

Wykaz skrótów

DDA – Dorosłe Dzieci Alkoholików

GKRPA – Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogdańcu

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogdańcu

PROGRAM - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bogdaniec na lata 2022-2025

WHO - Światowa Organizacja Zdrowia (z ang. World Health Organization)

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Bogdańcu

1. WSTĘP

Alkohol jest jedną z najpopularniejszych substancji psychoaktywnych, a jego nadużywanie może prowadzić do wystąpienia wielu negatywnych skutków. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) alkohol jest jednym z największych czynników ryzyka dla zdrowia populacji, większe ryzyko stanowi tylko palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ze spożywaniem alkoholu związek ma ponad 60 rodzajów chorób i urazów. Z nadużywaniem alkoholu powiązane są m.in. problemy przemocy w rodzinie, ubóstwo i wykluczenie społeczne. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej należy do zadań własnych gminy. Podstawę prawną stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dn. 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.), do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Zadania te obejmują w szczególności:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Program stanowi część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bogdaniec na lata 2021-2028 w zakresie polityki społecznej, która uwzględnia również obszar zagadnień dotyczących szeroko rozumianego przeciwdziałania uzależnieniom. Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemowi uzależnienia od alkoholu opiera się na systemowym i konsekwentnym wdrażaniu działań służących poprawie stanu wiedzy, edukacji zdrowia mieszkańców Gminy. Program w swych założeniach jest zbieżny z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Bogdaniec na lata 2022- 2028.

Realizując Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bogdaniec na lata 2022 – 2025 należy bezwzględnie przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie, które zostało wpisane do Programu, dotyczyło profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Tylko na takie zadania mogą zostać wydatkowane środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o czym stanowi art. 11¹ ustawy z dn. 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.): „W celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4¹ gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18”. W kontekście brzmienia art. 4¹, planując działania w ramach Gminnego Programu, należy jednocześnie uwzględniać zadania wskazane do realizacji przez Narodowy Program Zdrowia.

2. PODSTAWA PRAWNA

Program jest spójny z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021 - 2025 i jest realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm),
3. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1956 ze zm),
4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 ze zm.),

5. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 711 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176 ze zm.)
7. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.),
8. Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 ze zm.),
9. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.),
10. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285 ze zm.),
11. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.),
12. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),
13. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.),
14. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169)
15. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685),
16. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.),
17. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642),
18. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2011 Nr 209 poz. 1245),

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2022 – 2030

PROGRAMY GMINNE:

1. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Bogdaniec na lata 2022-2028.
2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bogdaniec na lata 2021-2028.

3. METRYKA GMINY

Gmina Bogdaniec jest gminą wiejską leżącą w województwie lubuskim w powiecie gorzowskim. Ze względu na znaczny udział użytków rolnych jest gminą typowo rolniczą złożoną z 21 sołectw, tj. Bogdaniec, Jenin, Krzyszczyna, Krzyszczynka, Łupowo, Stanowice, Motylewo, Jeże, Jeżyki, Kwiatkowice, Jeniniek, Podjenin, Gostkowice, Raclaw, Jasiniec, Jeniniec, Chwałowice, Lubczyno, Wieprzyce, Włostów, Roszkowice.

4. DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ INSTYTUCJE

Realizatorzy i podmioty wspierające realizację Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bogdaniec na lata 2022 – 2025

A. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogdańcu

Tabela nr 1 . Liczba świadczeń z Pomocy Społecznej w latach 2019-2020.

Rodzaj Świadczenia	2019	2020
	Liczba świadczeń	Liczba świadczeń
Zasiłek stały	423	434
Zasiłek Okresowy	165	204
Zasiłek Celowy (w tym specjalne)	63	48
Zasiłek celowy z programu rządowego „ Posiłek w szkole i w domu”	629	732
Zasiłek celowy – zdarzenie losowe	1	4
Dodatek mieszkaniowy i energetyczne	12	5
Świadczenie „Dobry Start „	965	941
Świadczenie wychowawcze	12109	15600
Fundusz Alimentacyjny	432	333
Zasiłek dla opiekuna	48	48

źródło: GOPS w Bogdańcu

Tabela nr 2. Główne przyczyny trudnej sytuacji niektórych rodzin i osób zamieszkałych na terenie Gminy Bogdaniec

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	65	127
Bezrobocie	25	43
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	21	62
Niepełnosprawność	113	211
Długotrwała lub ciężka choroba	168	317
Potrzeba ochrony macierzyństwa	0	0
Alkoholizm	11	11
Bezdomność	3	3
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0
przemoc w rodzinie	1	5
Zdarzenie losowe	1	4
Sieroctwo	0	0
Kłęska żywiołowa	0	0

źródło: dane z 2019 r. ze sprawozdań GOPS w Bogdanacu.

Dominującymi problemami w rodzinach korzystających ze wsparcia pomocy społecznej jest ubóstwo, a w następnej kolejności długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz bezrobocie.

B. Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogdanacu

GKRPA w Bogdanacu składa się z 3 osób. Poniższa tabela przedstawia podejmowane działania Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogdanacu na przełomie ostatnich lat:

Tabela nr 3. Działalność GKRPA w Bogdanacu w latach 2018-2021.

Działania Komisji	2018	2019	2020	2021
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, w tym:				
liczba osób, które zostały skierowane na badanie przebiegłych	2	2	0	11
liczba wniosków skierowanych do sądu	2	2	0	10
Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:				
liczba zaopiniowanych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	21	7	8	14

źródło: opracowanie własne.

5. DIAGNOZA PROBLEMU KONSUMPCJI NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU ORAZ PROBLEMATYKI NARKOTYKOWEJ NA TERENIE GMINY BOGDANIEC . RYNEK ALKOHOLOWY.

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów, związanych z uzależnieniami bardzo ważne jest rozpoznawanie skali problemów na terenie gminy, wzorów zachowań związanych z nadużywaniem alkoholu, struktury spożycia oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego nimi wywołanych.

Z najnowszych badań wynika także, że nadużywanie alkoholu dotyczy ponad 2,5 mln Polaków. W rodzinach z problemem alkoholowym żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci. Z kolei 700-900 tys. osób w naszym kraju jest uzależnionych od alkoholu. Kobiety piją mniej alkoholu niż mężczyźni, a także rzadziej go nadużywają, jednak następstwa zdrowotne występują u nich przy mniejszych dawkach łącznych występują u nich częściej niż u mężczyzn . Tabela poniżej przedstawia ilość spożycia alkoholu w litrach przez Polaków.

Tabela nr 4. Spożycie alkoholu w litrach na jednego mieszkańca w latach 2011-2020.

Rok	Wyroby spirytusowe (100% alkoholu)	Wino i miody pitne	Wino i miody pitne w przeliczeniu na 100% alkohol	Piwo	Piwo w przeliczeniu na 100% alkohol
2011	3,3	6,4	0,77	94,3	5,19
2012	3	5,9	0,71	99,2	5,46
2013	3,6	5,8	0,67	97,7	5,37
2014	3,2	6,3	0,76	98,9	5,44
2015	3,2	6,3	0,76	99,1	5,45

2016	3,2	5,8	0,7	99,5	5,47
2017	3,3	6,1	0,73	98,5	5,42
2018	3,3	6	0,72	100,5	5,53
2019	3,7	6,2	0,74	97,1	5,34
2020	3,7	6,4	0,77	93,6	5,1

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PARPA.

Dane Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazują, iż w Polsce wśród spożywanych napojów alkoholowych najwyższy odsetek stanowi piwo. W 2020 roku spożycie piwa w litrach na 1 mieszkańca kraju wynosiło 93,6 litra i w stosunku do roku 2010 – 90,5 nastąpił wzrost o 3,6 litra.

Konsekwencje nadużywania alkoholu dotyczą nie tylko bezpośrednio osób pijących szkodliwie, ryzykownie i ich rodzin, ale także mają wpływ na całą populację, niosąc za sobą różnego rodzaju doraźne szkody związane z zażywaniem alkoholu takie, jak: wypadki samochodowe (w tym śmiertelne), konflikt z prawem, zachowania agresywne, przemoc, większe ryzyko stania się ofiarą przestępstwa, konflikt z rówieśnikami i w rodzinie, problemy z nauką, czy sięganie po inne środki psychoaktywne.

Zgodnie z Uchwałą nr XXXII/229/2018 Rady Gminy Bogdaniec z dnia 31 sierpnia 2018 r. w sprawie w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych odrębnie dla poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży, zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, które usytuowane są w odległości mniejszej niż 50 metrów od:

1. punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz w miejscu sprzedaży nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 50 metrów od:
  - a) szkół, przedszkoli oraz innych placówek oświatowo-wychowawczych,
  - b) placówek opiekuńczo-wychowawczych,
  - c) budynków kultu religijnego.

Tabela 5. Dane w zakresie liczby zezwoleń w latach 2018-2021.

Liczba zezwoleń wydanych	2018	2019	2020	2021
	21	7	8	14

Źródło: Dane własne

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. Narkomania to stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie. Narkomania jest zwykle wynikiem wielorakiego zażywania środka uzależniającego, jedynie wyjątkowo, np. przy zażyciu kokainy czy heroiny, rozwija się po jednorazowej dawce. Zmiany społeczno-ekonomiczne dokonujące się w naszym kraju, sprzyjają rozpowszechnianiu się mody na używanie środków psychoaktywnych. Wzrasta liczba osób eksperymentujących z narkotykami. Szczególnie niepokojące jest zjawisko wzrostu zagrożenia narkomanią wśród młodzieży, a także obniżanie się granicy wieku osób mających kontakt ze środkami uzależniającymi. Wśród młodzieży panuje błędny pogląd, że krótkotrwałe i incydentalne zażywanie narkotyków nie jest szkodliwe dla zdrowia i nie prowadzi do uzależnienia. Powszechnie znana jest skala trudności leczenia, rehabilitacji i readaptacji osób uzależnionych w przywracaniu ich do normalnego życia. Efektywność leczenia osób z grupy uzależnionych jest niska, natomiast ryzyko wystąpienia u nich szkód zdrowotnych bardzo wysokie. Ponadto narkomania niesie za sobą wiele negatywnych skutków, takich jak: ubóstwo, bezrobocie, przestępczość, prostytutka, przemoc, bezdomność, hazard, alkoholizm. Podstawą prawną działań związanych z zapobieganiem narkomanii w Polsce jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 z późn.zm.). Akt ten stanowi, iż zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii realizują organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie określonym w ustawie.

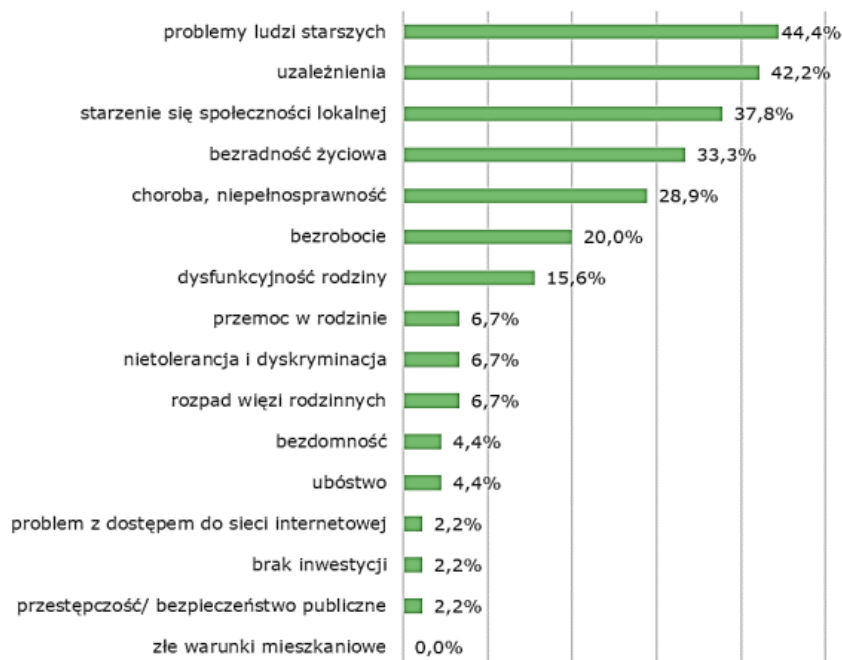
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bogdaniec na lata 2022 – 2025 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania narkotyków, jak również innych środków psychoaktywnych oraz stanowi on kontynuację wcześniej prowadzonych działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.

6. LOKALNE ZAGROŻENIA SPOŁECZNE

Celem określenia zagrożeń społecznych przeprowadzono badania, w szczególności obejmujące postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym. Miały one charakter ankiety i obejmowały mieszkańców gminy Bogdaniec. W badaniu wzięło udział 56 liderów lokalnych (Radni , Sołtysi, dyrektorzy placówek, ksiądz, organizacje pozarządowe) placówek, Badania zostały przeprowadzone w 2021 r. na potrzeby opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Bogdaniec na lata 2021-2028. Respondenci byli informowali o anonimowym charakterze ankiety. Poniżej przedstawione

zostały zagadnienia mające znaczenie do opracowania programu:

Wykres 1. Główne problemy społeczne wskazane przez Liderów

Źródło: Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bogdaniec na lata 2021-2028.

Do końca 2021 roku zakres programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych obejmował problematykę alkoholową oraz narkotykową. Stąd wszelkie diagnozy lokalne obejmowały rozpowszechnienie problemów alkoholowych oraz narkomanii. Obecna sytuacja prawna wymaga sporządzenia diagnozy problemów alkoholowych, narkotykowych uzupełniona o uzależnienia behawioralne na terenie gminy.

7. ZASOBY W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Poniżej przedstawione zostały ważniejsze działania profilaktyczne, jakie miały miejsce na przełomie ostatnich dwóch lat dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, w tym seniorów i osób niepełnosprawnych.:

a) programy profilaktyczno - edukacyjne, w tym warsztaty dot. odbudowania relacji i wzmocnienia kompetencji społecznych, warsztaty profilaktyczno - ekologiczne,

b) spektakle terapeutyczne,

- c) zajęcia sportowe dla każdej grupy wiekowej,
  - d) konkursy profilaktyczne przeprowadzane przez placówki oświatowe;
  - e) organizacja działań profilaktycznych podczas imprez lokalnych (gminnych, sołeckich),
- Miejsca pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i/lub środków psychoaktywnych oraz dla ich rodzin w Gminie Bogdaniec:
1. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogdańcu ,
ul. Mickiewicza 45, 66-450 Bogdaniec
  2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogdańcu
ul. Leśna 11, 66-450 Bogdaniec
  3. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bogdańcu ,
ul. Leśna 11, 66-450 Bogdaniec
  4. Komisariat Policji II w Gorzowie Wlkp. Rejon Gminy Bogdaniec

Wszystkie placówki oświatowe działające na terenie gminy Bogdaniec realizują zadania prewencyjne dotyczące zapobiegania problemom społecznym w oparciu o szkolne programy profilaktyki, co wynika z ustawy o systemie oświaty. Cele szkolnych programów profilaktyki koncentrują się na zagadnieniach (1) eliminowanie lub redukowanie wśród uczniów zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, (2) rozwijanie postaw prozdrowotnych, (3) promowanie pozytywnych wzorów osobowościowych i (4) prowadzenia doskonalenia nauczycieli i pedagogów związanego z wdrażaniem nowoczesnych i adekwatnych technologii określania potrzeb profilaktycznych.

8. INSTYTUCJE I ORGANIZACJE DZIAŁAJĄCE W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA ALKOHOLIZMOWI ORAZ NARKOMANII:

- a) **Urząd Gminy w Bogdaniec** - realizacja zadań prewencyjnych dotyczących zapobiegania problemom społecznym,
- b) **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogdańcu** - prowadzenie działań w zakresie pracy socjalnej, pomocy materialnej oraz integracji społecznej i zawodowej na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym i ich rodzin; podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy domowej. Kierowanie do Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków o podjęcie stosownych kroków wobec osób nadużywających alkoholu,
- c) **Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogdańcu**- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby nadużywającej alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- d) **Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Bogdańcu** - podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy domowej,
- e) **Komisariat Policji II w Gorzowie Wlkp. Rejon Gminy Bogdaniec** - ochrona przed przemocą w rodzinie, egzekwowanie zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzenie kontroli trzeźwości kierowców, interwencji w przypadkach zakłócenia porządku publicznego oraz działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, dotyczących problematyki związanej ze zjawiskami patologicznymi; kierowanie do GKRPA wniosków o podjęcie stosownych kroków wobec osób nadużywających alkoholu oraz stosujących przemoc; organizowanie oględzin i kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- f) **Sąd Rejonowy** - orzekanie o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- g) **Parafie znajdujące się na terenie gminy Bogdaniec** - realizacja zadań prewencyjnych dotyczących zapobiegania problemom społecznym,
- h) **Organizacje pozarządowe** - realizacja działań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży,
- i) **Placówki ochrony zdrowia** - czynności profilaktyczne, wsparcie medyczne,
- j) **szkoły podstawowe działające na terenie gminy Bogdaniec** - realizacja zadań prewencyjnych dotyczących zapobiegania problemom społecznym, w oparciu o szkolne

programy profilaktyki, zgodnie z wymogami ustawy o systemie oświaty,

9. CELE PROGRAMU

Nadrzędnym celem Programu jest kreowanie i propagowanie modelu trzeźwego stylu życia, umożliwienie świadomego wyboru trzeźwego życia przez dzieci, młodzież i dorosłych, przerwanie procesu degradacji osób uzależnionych i ich rodzin oraz zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i innych używek. Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

Cele programu będą realizowane w poszczególnych obszarach:

- *profilaktyki uniwersalnej*: adresowanej do wszystkich mieszkańców Gminy Bogdaniec (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- *profilaktyki selektywnej*: adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- *profilaktyki wskazującej*: adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód;

Cel strategiczny wynika z przyjętych celów szczegółowych. Dla ich określenia, w niniejszym programie wykorzystano zapisy Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025, przyjętego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 1245 t.j.):

Cel główny: Działania informacyjne i edukacja zdrowotna

Cele szczegółowe:

- a) Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu oraz palenia wyrobów tytoniowych, używania środków odurzających, substancji psychotropowych.
- b) Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.
- c) Upowszechnianie informacji, na temat dostępu do działań profilaktycznych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych, oraz ich rodzin.

Cel główny: Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień

Cele szczegółowe:

- a) Promowanie i wspieranie podnoszenia kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii, a także uzależnień behawioralnych, wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- b) Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym oraz wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających.

Cel główny: Profilaktyka uniwersalna prowadzona w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przemocy w rodzinie, używania środków odurzających oraz uzależnień behawioralnych skierowane do dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów

Cele szczegółowe:

- a) Upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych w zakresie profilaktyki uniwersalnej, które biorąc pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych, używania substancji psychotropowych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, wspierają prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży.
- b) Upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców, sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.
- c) Wzmacnianie oferty pomocy psychologicznej, opiekuńczej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz doradcy rodzinnego.
- d) Upowszechnianie programów profilaktycznych w zakresie problemów alkoholowych wśród dorosłych.

Cel główny: Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich

- a) Wspieranie działalności środowisk abstynenckich,
- b) Zapewnienie udziału w programach z zakresu profilaktyki uniwersalnej dla członków rodzin z problemem alkoholowym oraz doświadczającym przemocy w rodzinie,
- c) Podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie,

Wyżej wymienione cele, będą wykonywane poprzez realizację zadań, wskazanych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

10. ZADANIA DO REALIZACJI W LATACH 2022 -2025

1. Zadania wskazane w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (art. 4¹) oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii

Zadania	Wskaźniki realizacji zadań
1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków oraz ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych, wynikających z używania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, w tym tzw. dopalaczy	
Działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym: - prowadzenie rozmów motywacyjnych z osobami z problemem alkoholowym oraz rozpowszechnienie informacji w ramach edukacji zdrowotnej o której mowa w NPZ, - prowadzenie działań zmierzających do nałożenia obowiązku leczenia odwykowego wobec osób zgłoszonych, - współpraca z placówkami leczenia odwykowego w ramach leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu zgodnie z założeniami NPZ.	- liczba rozmów motywacyjnych

2. Udzielanie rodzinom, w których wstępują problemy alkoholowe, pomoc psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	
Organizacja i finansowanie zajęć mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych, społecznych oraz przygotowujących rodziców do wychowania dzieci bez przemocy i alkoholu, w ramach edukacji zdrowotnej, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia.	- liczba zajęć z rodzicami
Udzielanie pomocy psychologicznej rodzinom zagrożonych problemami wynikającymi z używania alkoholu i z przemocą w rodzinie oraz uzależnieniami behawioralnymi.	- liczba wdrożonych działań, zorganizowanych zajęć i warsztatów
Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie o której mowa w NPZ, poprzez współpracę z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i wspieranie działań zgodnych z procedurą „Niebieskie karty”.	- liczba spotkań Zespołu
Organizowanie dla dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk zagrożonych problemami uzależnień i przemocą w rodzinie różnych form wypoczynku z programami socjoterapeutycznymi (m.in. zielone szkoły, obozy, kolonie, pikniki, spektakle terapeutyczne).	- liczba odbiorców wdrażanych działań
Zakupu ulotek i innych materiałów edukacyjnych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w ramach edukacji zdrowotnej i profilaktyki uzależnień, określonej w Narodowym Programie Zdrowia.	- liczba materiałów
Wspieranie osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych, a także pomoc ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie poprzez działania podejmowane przez	- liczba konsultacji

pracowników GOPS, zajmujących się specjalistyczną pomocą dla osób doznających przemocy w rodzinie, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia.	
W ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia organizowanie dla osób dorosłych, w tym seniorów i osób niepełnosprawnych, różnych form przeciwdziałania alkoholizmowi i innym uzależnieniom (m.in. warsztaty, wieczorki, prelekcje, pikniki, spektakle terapeutyczne).	- liczba odbiorców wdrażanych działań
Współpraca z Policją.	- liczba wspólnych działań
Wspieranie działań i programów w zakresie pomocy psychologicznej i prawnej skierowanej do rodzin, w których występuje problem uzależnień oraz przemocy w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej, zgodnie z założeniami w Narodowym Programie Zdrowia.	- liczba udzielonych konsultacji
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	
Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół rekomendowanych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.	- liczba realizowanych programów - liczba dzieci i młodzieży
Realizacja i zakup innych niż rekomendowane programów z profilaktyki przeciwdziałania w ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów	- liczba dzieci i młodzieży - liczba programów

profilaktycznych, o której mowa w NPZ, inicjowanie i wspieranie lokalnych, nowatorskich programów profilaktycznych	
Realizowanie na terenie szkół i innych placówek oświatowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, przeprowadzanie pogadek profilaktyczno – edukacyjnych w ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów profilaktycznych, o której mowa w NPZ, inicjowanie i wspieranie lokalnych, nowatorskich programów profilaktycznych Realizacja programów edukacyjnych w zakresie radzenia sobie z emocjami i z zachowaniami agresywnymi oraz budowania relacji interpersonalnych i rozwiązywania konfliktów	- liczba programów - liczba dzieci i młodzieży
Edukacja zdrowotna, o której mowa w NPZ oraz realizacja profilaktyki uniwersalnej poprzez organizację festynów profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkotykowej oraz uzależnień behawioralnych dla mieszkańców gminy.	- liczba festynów
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych. Realizacja profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) według zapisów w NPZ.	- liczba zajęć
Zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych, tablic informacyjnych, pomocy, w tym również literatury fachowej oraz czasopism przekazywanych osobom, instytucjom,	- szacunkowa liczba odbiorców

organizacjom, placówkom oświatowym prowadzącym działania z zakresu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy w ramach edukacji zdrowotnej określonej w Narodowym Programie Zdrowia; Zaopatrzenie w wydawnictwa dotyczące problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie (broszury, czasopisma, książki, plakaty) instytucji, zakładów, jednostek organizacyjnych gminy deklarujących pracę na rzecz prowadzenia profilaktyki antyalkoholowej.	
Dofinansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży, w którym realizowany będzie program profilaktyczny, w zakresie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego, promujących zdrowy i aktywny styl życia w ramach profilaktyki uzależnień (wskazującej i selektywnej) oraz w ramach poszerzania oferty pomocy psychologicznej i opiekuńczo – wychowawczej o której mowa w NPZ.	- liczba wyjazdów profilaktycznych
Szkolenia dla służb zajmujących się profilaktyką i przeciwdziałaniem przemocy domowej (policja, GOPS, ZI, GKRPA, kadra pedagogiczna) w ramach edukacji kadr o której mowa w NPZ.	- liczba zrealizowanych szkoleń - liczba uczestników szkoleń
Projektowanie i rozwój oraz poprawę funkcjonowania bazy sportowo-rekreacyjnej (np. boiska, sale gimnastyczne, miejsca rekreacji i aktywnego wypoczynku, place zabaw) na terenie gminy.	- liczba takich miejsc
Realizacja zajęć dla nauczycieli i pedagogów z zakresu umiejętności psychologicznych potrzebnych w kontakcie z młodzieżą sięgającą po środki zmieniające świadomość.	- liczba zrealizowanych szkoleń - liczba uczestników szkoleń
Organizacja lub wspieranie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego dzieciom i młodzieży, promujących zdrowy i aktywny styl życia, wzmacniających więzi rodzinne, np. spotkania integracyjne, turnieje sportowe, zielone szkoły, mini turnusy	- liczba zajęć i form realizacji

wakacyjne, ferie zimowe itp. w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w NPZ.	
Zorganizowanie szkolenia dla sprzedawców i właścicieli sklepów handlujących napojami alkoholowymi.	- liczba uczestników szkoleń
Alternatywne formy spędzania wolnego czasu-dofinansowanie różnych form zajęć rekreacyjno-sportowych, w tym pozalekcyjne zajęcia sportowe jako element programu profilaktycznego, w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ.	- liczba zajęć
Wspieranie i dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, jako integralny element programu profilaktycznego, uwzględniającego zagadnienia związane ze zdrowym stylem życia, alternatywne formy spędzania wolnego czasu, dofinansowanie różnych form zajęć rekreacyjno-sportowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ.	- liczba programów proponowanych uczniom - liczba uczniów
Udział mieszkańców w organizowanych przez GKRPA, jak również instytucje centralne, lokalnych kampaniach edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie .	- liczba zrealizowanych kampanii edukacyjnych - szacunkowa liczba uczestniczących osób
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	

Organizowanie zajęć ze specjalistami, m.in. psychologiem, psychoterapeutą, instruktorami terapii uzależnień w zakresie wzmocnienia trzeźwienia.	- liczba zajęć - liczba uczestników zajęć
Finansowanie warsztatów, kursów i szkoleń specjalistycznych dla nauczycieli, członków komisji, policjantów, pracowników socjalnych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w ramach edukacji kadr o której mowa w NPZ.	- liczba zajęć
Opracowanie Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych obejmująca problematykę alkoholową, narkotykową oraz uzależnień behawioralnych w ramach monitorowania i badania problematyki o której mowa w NPZ.	- diagnoza
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	
Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych, o której mowa w NPZ, poprzez prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w celu wykrywania naruszeń ustawy.	- liczba podjętych interwencji z art. 13 ¹
Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.15 (osoby objęte zakazem sprzedaży, podawania napojów alkoholowych)	- liczba podjętych interwencji z art. 15
6. Zadania Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogdańcu	

Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, w tym: prowadzenie rozmów motywacyjnych, zbieranie dokumentacji na potrzeby procedury sądowej oraz współpraca z biegłymi sądowymi	- liczba przyjętych wniosków - liczba osób zmotywowanych do podjęcia leczenia dobrowolnego - liczba osób, które zostały skierowane na badanie przez biegłych - liczba wniosków skierowanych do sądu
Realizowanie działań kontrolnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, w tym: organizacja i dofinansowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.	- liczba zaplanowanych kontroli - liczba przeprowadzonych kontroli
Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.	-liczba zaopiniowanych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych
Udział członków komisji w pracach grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	- liczba spotkań grup

źródło: opracowanie własne GKRPA.

2. Zadania realizowane w ramach Narodowego Programu Zdrowia

Są to zadania regulacyjne, zapewniające skuteczne egzekwowanie przepisów – zmniejszanie dostępności fizycznej alkoholu (NPZ 3.1.3.), ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP.

11. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

1. Podniesienie świadomości mieszkańców gminy wobec skutków nadużywania alkoholu oraz w zakresie uzależnień.
2. Zwiększanie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczaniem alkoholizmu na terenie gminy.
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu.
4. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach, wynikających z uzależnienia i współuzależnienia.

12. GRUPY DOCELOWE

Oferta Programu skierowana jest do wszystkich mieszkańców Gminy Bogdaniec, w szczególności do wybranych grup osób uzależnionych, bądź zagrożonych uzależnieniami, ich rodzin, osób dotkniętych przemocą w rodzinie, jak również dzieci i młodzieży przedszkoli i szkół. Adresaci Programu są zróżnicowani ze względu na rodzaje profilaktyki, jakie są stosowane do konkretnej grupy odbiorców.

13. KOORDYNACJA PROGRAMU

1. Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025 realizowany będzie przez Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki, Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogdańcu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogdańcu i podmioty wspierające jego realizację.

Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki przedkłada Wójtowi Gminy Bogdaniec sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bogdaniec na lata 2022 – 2025 za rok 2022 do 28 lutego 2023 roku, a Wójt Gminy przekłada je Radzie Gminy Bogdaniec do dnia 30 czerwca 2023 roku. W kolejnych latach realizacji Programu, daty sprawozdań pozostają analogiczne.

2. Dofinansowywanie działań profilaktycznych dla podmiotów innych niż wymienione w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie będzie odbywało się zgodnie z Procedurami dotyczącymi działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i przemocy, które muszą być spójne z założeniami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy

15. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie są środki finansowe z budżetu gminy Bogdaniec, stanowiące dochody z tytułu opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację programu i zgodnie z art. 18² w/w ustawy środki te nie mogą być przeznaczone na inne cele.

1. Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych, planowanych w budżecie Gminy, pozyskiwanych zgodnie z art. 9² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Określa je preliminarz wydatków opracowany na dany rok, zgodny z projektem budżetu Gminy.
3. Niewykorzystane środki przeznaczone na realizację Programu przesuwają się, jako środki niewygasające na realizację zadań wymagających kontynuacji w roku następnym.
  - a) Zadania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi są finansowane ze środków uzyskanych z opłat za zezwolenia – art. 11¹ wyżej cytowanej ustawy.
  - b) Wykonanie dodatkowych zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii wymaga zgody Wójta Gminy Bogdaniec.
  - c) Projekt Programu opracowuje Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogdańcu wraz z pełnomocnikiem Wójta ds. Profilaktyki.
  - d) Ustawa z dnia 14 lutego 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2021 roku, wprowadziła do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przepisy dotyczące opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. małych. Opłaty wnoszone za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml stanowią w wysokości: (1) 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych, (2) 50% przychód

Narodowego Funduszu Zdrowia.

Program jest uchwalany przez Radę Gminy. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bogdaniec na lata 2022– 2025 jest programem otwartym, do którego można wносить zmiany.

16. GMINNA KOMISJA ds. PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W Bogdańcu

1. Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogdańcu powołuje Wójt Gminy Bogdaniec.
2. Zadania Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogdańcu określają art. 4¹ ust. 1 i ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i obejmują one w szczególności:
  - a) inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
  - b) opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych – zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy Bogdaniec , o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
  - c) kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, na podstawie upoważnienia wystawionego przez Wójta Gminy Bogdaniec, o którym mowa w art. 18 ust. 1 i 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
  - d) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
  - e) kierowanie osób nadużywających alkohol, na specjalistyczne badania wykonywane przez lekarzy biegłych,
  - f) współpraca z Policją w celu diagnozowania oraz zapobiegania zjawiskom patologii i przemocy w rodzinie,
  - g) podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, profilaktyki szkolnej i rodzinnej oraz pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym,
  - h) inicjowanie postępowań opiekuńczych w sprawach dzieci z rodzin alkoholowych.

17. PROCEDURA ROZPATRYWANIA WNIOSKÓW WPLYWAJĄCYCH DO GMINNEJ KOMISJI DS. PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, postępowanie zobowiązujące do podjęcia leczenia odwykowego dotyczy osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują (1) rozpad pożycia rodzinnego, (2) demoralizację nieletnich, (3) uchylają się od pracy albo (4) systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.

Poniżej przedstawiona została procedura rozpatrywania wniosków:

- a) Wniosek może złożyć dowolna osoba (sąsiad, daleki krewny, członek rodziny itp.) lub instytucja (zakład pracy, placówka oświatowa, Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Prokuratura Rejonowa), która wie o osobie nadużywającej alkoholu i powodującej rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylającej się od pracy albo systematycznie zakłócającej spokój lub porządek publiczny,
- b) Wniosek należy złożyć w siedzibie Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogdańcu, która znajduje się w Urzędzie Gminy Bogdaniec , ul. Mickiewicza 45, 66-450 Bogdaniec , tel. 95 7510210
- c) Przewodniczący Komisji zobowiązany jest przyjąć i zarejestrować w wewnętrznym rejestrze Komisji każdy wniosek, nawet, gdy wniosek jest anonimowy bądź dane wnioskodawcy nie są czytelne,
- d) Wnioski mogą być przekazywane drogą pocztową lub osobiście. W przypadku składania wniosku przez instytucję za pośrednictwem pracownika obok wymaganej pieczętki i podpisu osoby podpisującej wniosek z danej instytucji wymagany jest zapis: „wniosek przekazałam/łem dnia... (imię i nazwisko osoby przekazującej)”. W przypadku składania wniosku przez osoby prywatne wyżej wymieniona procedura nie jest wymagana,
- e) Wniosek powinien zawierać następujące dane: dane wnioskodawcy wraz z danymi teleadresowymi, dane osoby posiadającej problem alkoholowy, adres zamieszkania osoby z problemem alkoholowym, numer sprawy w przypadku składania wniosku przez instytucję, uzasadnienie wniosku, tj. opis uzależnienia, zachowania osoby uzależnionej od alkoholu z uwzględnieniem informacji o podjętym leczeniu w przeszłości, podpis w przypadku składania wniosku przez osobę prywatną, pieczętka i podpis osoby podpisującej wniosek w przypadku składania wniosku przez instytucję,
- f) Zarejestrowane przez Przewodniczącego Komisji wnioski rozpatrywane są na

najbliższym posiedzeniu Komisji i stanowią załącznik do protokołu z posiedzenia Komisji.- Następnie po podjęciu decyzji przez członków Komisji, Przewodniczący dokonują dekretacji, która zawiera adnotację czy dany wniosek należy rozpatrywać na posiedzeniu komisji czy też wymaga on uzupełnienia,

g) Przepływ informacji pomiędzy wnioskodawcą a Komisją:

- Wszystkie informacje z zakresu prowadzonego postępowania wobec osoby zgłoszonej udzielane są drogą pisemną, tylko i wyłącznie na podstawie pisemnego wniosku, - Osobie prywatnej – wnioskodawcy Przewodniczący może udzielić informacji osobiście w siedzibie Komisji,

- Zaproszenie na posiedzenie komisji Przewodniczący Komisji wysyła zaproszenie do osoby, której wniosek dotyczy za zwrotnym potwierdzeniem odbioru,

h) W posiedzeniu komisji leczniczej uczestniczą członkowie komisji oraz osoba zaproszona a w uzasadnionych przypadkach przedstawiciele instytucji pomocowych. Z przeprowadzonej rozmowy sporządzany jest protokół, który osoba zaproszona zobowiązana jest odczytać i podpisać. W przypadku odmowy podpisania Przewodniczący odnotowuje ten fakt w protokole.

h) Informacje dodatkowe

W trakcie prowadzonego postępowania Komisja może zaprosić na posiedzenie, jako świadków rodzinę osoby, wobec której prowadzone jest postępowanie jak również samego wnioskodawcę. Dodatkowo Komisja może kierować pisemne prośby o udzielenie informacji o w/w osobie do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu Kuratorskiego, Komendy Miejskiej Policji oraz innych niewymienionych instytucji, które mogą posiadać istotne informacje w przedmiotowej sprawie.

h) Kierowanie sprawy do Sądu Rejonowego - w toku prowadzonego postępowania mimo braku obecności osoby wzywanej Sąd może podjąć decyzję o skierowaniu danej osoby na przymusowe leczenie odwykowe.

18. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GKRPA

1. Za udział w posiedzeniu Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się dla jej członków wynagrodzenie w wysokości 250 zł brutto.- niezależnie od ilości posiedzeń komisji w danym miesiącu.

2. Wynagrodzenie przewodniczącego GKRPA ustala się w stałej kwocie 450 zł brutto miesięcznie, niezależnie od ilości posiedzeń komisji w danym miesiącu.

3. Termin wypłaty wynagrodzenia:

- a) wypłata wynagrodzenia dla członków komisji następuje w terminie 7 dni od dnia przekazania rachunków wraz z listami obecności do Referatu Budżetu i Finansów w Urzędzie Gminy w Bogdaniec
- b) wypłata wynagrodzenia dla przewodniczącego komisji następuje do 10 dnia następnego miesiąca.
- 4. Wypłata następuje przelewem na wskazane przez członka Komisji na konto.
- 5. Wynagrodzenie dla członka Komisji podlega potrąceniom zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- 6. Członkom Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogdańcu przysługuje zwrot kosztów poniesionych z tytułu podróży służbowych dotyczących szkoleń oraz wyjazdów związanych z wykonywaniem zadań komisji.

19. REKOMENDACJE DLA GKRPA W PRZYPADKU ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ WIRUSA SARS-COV-2

Praca Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogdańcu opiera się na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.). Komisję tworzy zespół ludzi, których zadaniem jest realizacja zadań w/w ustawy, a także ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Do podstawowych zadań komisji należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób.

Od marca 2020 przed członkami Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogdańcu pojawiło się nowe wyzwanie polegające na przeciwdziałaniu zakażeniu koronawirusem SARS-COV-2. W tym trudnym czasie ważne jest zapewnienie bezpieczeństwa podczas prac Komisji. W przypadku organizacji bezpośrednich posiedzeń komisji należy zapewnić bezpieczeństwo członkom komisji oraz osobom stawiającym się na posiedzenia komisji. Członkowie komisji oraz osoby stawiające się na posiedzenie muszą być wyposażone w maski i rękawiczki jednorazowe, o czym należy informować osoby zainteresowane.

20. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. *Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bogdaniec na lata 2021-2028.*
2. Jerosławski J., *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2015 r.*; KBPN, PARPA, IPiN; Warszawa 2015.
3. Łukowska K., Okulicz-Kozaryn K., *Budowa gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z wykorzystaniem metody drzewa problemów – drzewa celów*, Fundacja ETOH, Warszawa 2016.
4. *Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021 roku*, PARPA; Warszawa 2020.
5. Sierosławski J., *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r.* ESPAD 2019. Warszawa 2020.
6. Uchwała nr XXXII/229/2018 Rady Gminy Bogdaniec z dnia 31 sierpnia 2018 r. w sprawie w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych odrębnie dla poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży, zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych